

„Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist

NAȘTEREA DOMNULUI

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”
Anul XIX Nr. 12 (228) decembrie 2012

Crăciunul, Sărbătoarea bucuriei...

„Isus s-a născut în umiliința unui staul, într-o familie săracă; niște simpli păstori sunt primii martori ai evenimentului. Tocmai în această sărăcie se manifestă gloria cerească” „Catehismul Bisericii Catolice”, Arhiepiscopia Romano-Catolică de București, 1993, p.112).

Crăciunul este cea mai umană sărbătoare a credinței, pentru că ne face să simțim umanitatea lui Dumnezeu devenit copil, dar pentru noi, care ne învață să fim încrezători în Cel Atotputernic așa cum sunt copiii, *„să dăruim și să ne lăsăm dăruii”*.

Evangelhiștii ne vorbesc despre Noaptea Sfântă în care s-a născut Isus în staulul sărac din Betleem, nefiind casă în care să fie primit. Îngerul, trimisul Cerului, s-a apropiat de păstorii din preajmă, a stat lângă ei în timp ce mărirea Domnului a strălucit împrejurul lor, și le-a zis: *„Nu vă temeți, căci iată vă vestesc bucurie mare, care va fi la tot poporul: vi s-a născut astăzi Mântuitor, care este Cristos Domnul...”*. Și au plecat păstorii spre Betleem *„și au aflat pe Maria și pe Iosif și pruncul culcat în iesle”* (Lc 1,65-1,78). Iar magii de la răsărit s-au dus și ei spre Betleem, călăuziți de o stea care mergea înaintea lor, *„și au aflat pe prunc cu Maria, mama lui, și căzând în genunchi i s-au închinat; și deschizându-și visteriile, i-au dat daruri: aur și tămâie și smirnă”* (Mt 2,3-2,13).

După cele patru săptămâni de Post al Crăciunului sau Advent intrăm în Sărbătoarea Crăciunului, Sărbătoarea bucuriei trăite datorită prezenței reale în istoria omenirii a Fiului lui Dumnezeu, care, prin încuviințarea Mariei, *„s-a făcut trup și a locuit între noi”*. Crăciunul ne cheamă să ne privim viața și să ne găsim o nouă ordine interioară, *„să nu privim numai ceea ce e prețuit de oameni și are un preț al pieții printre ei”*, să avem *„simțul conștiinței, simțul pentru eternitate din noi, capacitatea de a-L asculta pe Dumnezeu”* (Ioseph Ratzinger-Papa Benedict al XVI-lea, „Binecuvântarea Crăciunului”, Galaxia Gutenberg, 2007).

Privind societatea de azi, este limpede că nu criza materială e hotărâtoare, ci, cum spune Sfântul Părinte: *„faptul că ferestrele către Dumnezeu ne sunt zidite”*. Să le deschidem în Noaptea cea Sfântă ca toată lumina și pacea Cerului și cântecul îngerilor: *„Mărire lui Dumnezeu întru cele de Sus, și pe pământ pace, între oameni bună învoire”* să ajungă la sufletul nostru

La Greccio, Sf. Francisc a dorit să trăiască Betleemul, să se bucure nemijlocit de nașterea copilului Isus, așa a creat *„ieslea”* Noptii de Crăciun. De atunci, de Sărbători, *„ieslea”* este frumos așezată în toate bisericile catolice, azi a devenit unul dintre cele mai frumoase obiceiuri de Crăciun.

Îngenuncheați în fața *„ieslei”* din inima noastră, să ne lăsăm cuprinși de lumina ce o răsfrânge, să o primim toată și să facem să strălucească în lumea de lângă noi.

CALEA DESĂVÂRȘIRII

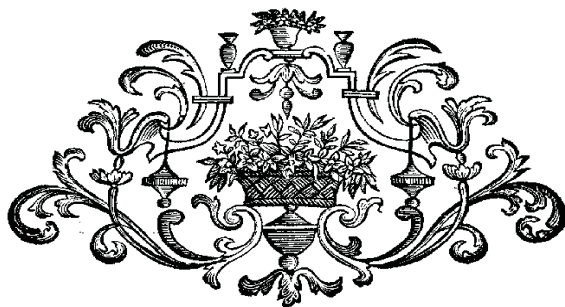
Despre rugăciune

Niciodată nu se închid porțile milei cerești, ele sunt deschise tuturor; pe Domnul îl vom găsi totdeauna gata să ne facă bine și câteodată chiar îndemnându-ne să-i cerem haruri. Dacă numai o dată pe lună Dumnezeu ar primi pe cei care vor să-i vorbească, i-ar asculta cu luare aminte și le-ar da și alte daruri, ar fi desigur un har pe care nu am ști cum să-l prețuim mai mult.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Colindătorii.....	14
O cucernică slujbă.....	4	Nașterea Mântuitorului	
“Isus din Nazaret”.....	5	în pictură	15
Pagini bilingve.....	10	Meditații numai bune...	
Nașterea lui Isus		de împodobit bradul.....	19
Crăciunul.....	12		

O cucernică slujbă

Sfântul Patriarh Proclus din Constantinopol o salută pe Sfânta Fecioară cu aceste cuvinte: „**Bucură-te CATEDRALA în care Fiul lui Dumnezeu se hirotonește Preot**”. Unde? În SÂNUL Ei. Ce este acest sân al Fecioarei, acest pântece mai sfânt și mai ales decât cerescul azur dacă nu un Paradis, căci Dumnezeu numai în Cer sălășluiește? „**Quantus in sinu Patris, tantus in utero Virginis!**” „**Din sânul Tatălui în sânul Fecioarei**”. Cerul nu se mișcă; Cer acolo, Paradis aici, din Paradis în Paradis. „**Acolo-i Cerul unde-i Cristos**” (Sfântul Ioan Gură de Aur). Tot atât de bine e acolo ca și aici, tot atât de vrednic, de adorabil în sânul Tatălui ca și în sânul Sfintei Sale Mame.

Episcop Ioan Suci

„Isus din Nazaret”

„*Jesus de Nazareth*” (*Isus din Nazaret*), operă cristologică a lui Joseph Ratzinger, Benedict al XVI-lea, apărută în Editura Flammarion, 2007, destinată deopotrivă teologilor și publicului, este, după cum mărturisește autorul, „*fructul unui drum lung*”: căutarea personală a lui Isus, Om și Dumnezeu. Este cea mai personală carte scrisă vreodată de vreun Suveran Pontif.

În „*Cuvânt înainte*”, Papa explică geneza cărții. Privind operele care prezintă viața lui Isus, se observă că până prin anii '30-'40 ai secolului trecut autorii schițează portretul lui Isus istoric, Isus-Om, prin care Dumnezeu devine vizibil. Fără să respingă aceste lucrări anterioare, își exprimă recunoștința față de autorii lor, față de toți exegeții moderni, pentru bogăția operelor în care au prezentat persoana lui Isus, dar el, Cardinalul Ratzinger, dorește altceva. Caută să treacă dincolo de metoda istorică, pentru că ea oferă doar puncte de contact cu prezentul, dar nu poate depăși cadrul. Fără să renunțe la ea, printr-o metodologie nouă, complementară, ajunge la o interpretare teologică a Bibliei, Noul și Vechiul Testament, care retrimite la **credință**, iar aceasta este văzută în unitatea Bibliei, de la Abraham la Moise, la Isac și Iacob, este credința lui Israel într-un Dumnezeu unic care se concretizează în viața unei comunități în fața lui Dumnezeu, pe un drum spre Dumnezeu.

Apoi credința în Isus-Dumnezeu care a adus lumii adevărul, a Pătimit și a Înviat și a descoperit omului destinul său în credință, speranță și iubire. De o rară bogăție în conținut, în redactarea operei Cardinalul Ratzinger apelează la o cuprinzătoare bibliografie și informație, de la Profeți și Sfinții Părinți la cei mai importanți teologi, din toate epocile până azi, la Tradiție și la Manuscrisele de la Marea Moartă. Astfel gândită, opera „*Isus din Nazaret*” nu înseamnă totuși o exercitare a Magisteriului, deși este scrisă de unul din cei mai mari teologi catolici contemporani.

Joseph Ratzinger a început cartea când era Cardinal, în 2003. După ce a fost ales Papă, s-a folosit de orice minut liber ca să o termine. Papa a pornit de la convingerea că Sfânta Scriptură trebuie citită cu ochii credinței ca să-L înțelegi mai bine pe Mântuitor. Reluată lectura Sfintei Scripturi de generațiile care se succed, ea este receptată într-o nouă înțelegere, mai aprofundată, mai amplificată; este ca o sămânță care a așteptat să se fructifice. Astăzi, locul, timpul întâmplărilor, sensul inițial al cuvintelor rămân, dar intervine o schimbare, o distanțare dintre Isus din istorie și Isus al credinței. Pentru a fi în înțelegerea timpului nostru, Sfântul Părinte ne trimite la documentele Conciliului Vatican II. Acesta, în Constituția dogmatică despre
(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

Revelația divină („*Dei Verbum*”), afirmă: „*Isus Cristos, Cuvântul făcut trup [...] Cine Îl vede vede pe Tatăl (Io.14,9). Prin toată prezența și manifestarea Sa, prin cuvinte și fapte, prin semne și minuni, dar mai ales prin moartea Sa și prin glorioasa Înviere din morți și, în sfârșit, prin trimiterea Duhului adevărului, El împlinește și desăvârșește Revelația și o întărește cu mărturia divină: Dumnezeu este cu noi pentru a ne elibera de întunericul păcatului și al morții și a ne învia spre viața veșnică*” (Conciliul Ecumenic Vatican II, Constituții, decrete, declarații, traducerea Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, Nyiregyhaza, 1990, p.208). Revelația trebuie primită cu **credință**, pe aceasta Spiritul Sfânt o desăvârșește neconținut prin darurile Sale, ne spune Conciliu Vatican II.

Sfântul Părinte a conceput opera „*Isus din Nazaret*” în trei volume, în comentariul textelor Sfintei Scripturi apelând la toți cei patru evangheliști. Primul volum cuprinde 10 capitole: „*Botezul lui Isus*”, „*Ispitirea lui Isus*”, „*Evanghelia Împărăției lui Dumnezeu*”, „*Predica de pe Munte*”, „*Rugăciunea Domnului*”, „*Ucenicii*”, „*Mesajul parabolilor*”, „*Marile imagini ale Evangheliei lui Ioan*”, „*Două evenimente marcante ale itinerarului lui Isus*”, „*Afirmările lui Isus despre sine însuși*”. Notele, bibliografia și citatele din Vechiul și Noul Testament încheie volumul. Primele două volume sunt traduse

în limba română. Volumul al II-lea se deschide cu „*Intrarea lui Isus în Ierusalim*” și se încheie cu „*Patimile și Învierea Domnului*”. Al treilea volum al trilogiei, „*Copilăria lui Isus*”, a fost prevăzut să apară în limba italiană în apropierea Crăciunului. Deja a apărut în peste un milion de exemplare, în nouă limbi: italiană, franceză, portugheză, spaniolă, braziliană, croată, engleză, germană și poloneză, pentru 50 de țări, iar în următoarele luni va fi tradus în alte 20 de limbi pentru 72 de țări.

Primul volum se deschide cu „*Botezul lui Isus*”, Botez făcut de Ioan Botezătorul în apele Iordanului, moment care marchează începutul vieții publice a lui Isus. Autorul delimitează Botezul din Vechea Alianță de Botezul creștin. Ioan Botezătorul botează cu apă, spre pocăință, pe cei care își mărturisesc păcatele. Botezul lui Ioan este însă o pregătire al viitorului Botez creștin, căci „*cel ce vine după mine mai mare decât mine este*” și El „*vă va boteza cu Spirit Sfânt*” (Mt.3-7...3,12).

Comentând Botezul Domnului, Papa Benedict al XVI-lea subliniază câteva aspecte esențiale : pentru prima dată apare imaginea Cerului deschis, este momentul când Spiritul lui Dumnezeu se coboară ca un porumbel și se aude glasul din Cer: „*Acesta este fiul meu cel iubit , întru care bine am voit*”. Se proclamă de

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

către Dumnezeu misiunea lui Isus și se conturează misterului Trinității. În numele Trinității, după Înviere, Isus și va trimite discipolii în lume: „**Drept aceea faceți-vă ucenici la toate neamurile, botezându-i în numele Tatălui, al Fiului și al Spiritului Sfânt!**” (Mt 28,19). Botezul administrat de ucenicii Săi va însemna în realitate intrarea în Botezul lui Isus, cei ce-l vor primi vor deveni creștini.

Trecând la capitolul următor, se reține iubirea lui Isus pentru oameni, cu care se solidarizează de la Botez, în afara păcatului. La începutul misiunii Sale, Isus a avut nevoie de un timp pentru reculegere. Ispitele demonului în deșert se explică ca o coborâre a lui Isus în încercările prin care trece omul, care cade adesea, dar se ridică. Astfel Isus intră în drama existenței umane. Autorul comentează cele trei ispite ale demonului: transformarea pietrelor în pâine, probarea dumnezeirii și tentația puterii. Dezbate tema „**pâinii**” din Evanghelii, a Euharistiei, a vicleniei demonului care apare ca un cunoscător al Bibliei, ca un teolog, al contrastului dintre Împărăția lui Dumnezeu și cea a împărăției materiale a lumii. Observațiile autorului trec dincolo de răspunsurile date de Isus demonului și se axează pe realitatea societății de azi, în care omul face abstracție de Dumnezeu, vrea să-L înlocuiască, tentațiile satanei îmbrăcând răul sub forma binelui.

Mesajul lui Isus: „**Convertiți-vă**

și credeți în Evanghelie! (Mc 1,14-15), Evanghelia însemnând „**Vestea cea Bună**”, relevarea nu a unui simplu discurs informativ, ci al unui urmat de acțiune, de transformare. Mesajul central al Evangheliei este apropierea Împărăției lui Dumnezeu. Răspunsul omului este convertirea și credința. Totul depinde de modul în care se înțelege Împărăția lui Dumnezeu. Prima dimensiune a înțelesului este cristologică: Împărăția nu este un lucru, un spațiu, este o persoană, este Isus, astfel Dumnezeu însuși este prezent printre oameni. A doua dimensiune situează Împărăția lui Dumnezeu în interiorul omului, iar a treia scoate în evidență raportul dintre Împărăție și Biserică. Recunoscându-i lui Dumnezeu bunătatea, primindu-i harul, omul însuși va deveni bun: este primul pas spre Împărăție, în drum fiind însoțit de Isus, idee reluată în „**Predica de pe Munte**”.

„**Muntele**” era locul preferat al lui Isus pentru rugăciune, de la înălțimea lui putea privi panorama: lacul, cerul și soarele, arborii și florile, într-o atmosferă de pace - frumusețea creației. Predica de pe Munte este văzută ca și al doilea Decalog. „**Fericirile**” sunt un paradox, inversează criteriile de judecată ale lumii, de aceea surprind, ridică întrebări. Au caracter cristologic: „**Cu Cristos împreună m-am răstignit; și de acum nu mai trăiesc eu, ci**

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

„trăiește în mine Cristos” (Gal. 2,20), ne amintește Sf. Paul, dar aceasta este atitudinea tuturor celor care îl urmează pe Cristos și **„Fericirile”** lor le sunt adresate. Sunt pentru discipolii săi: înfometajii, cei ce plâng, săracii, cei ce sunt urâți și persecutați, cei ce suferă, dar și pentru Biserica prigonită. Și Papa descrie foarte cuprinzător tabloul suferințelor omenești, încercări permise de Dumnezeu, dar nu peste anumite limite, El fiind mereu aproape cu mâna Lui protectoare. Fără-ndoială, **„Fericirile”** reflectă imaginea lumii și a omului inaugurate de Isus, dar redau în același timp și biografia interioară a lui Isus însuși, includ și imaginea Sf. Francisc, care a primit stigmatele Domnului, considerat de Papă un autentic reprezentant al **„Fericirilor”**, de asemenea, afirmă Sfântul Părinte, o cuprind și pe Sf. Tereza a Pruncului Isus care știa că se va prezenta înaintea Domnului cu mâinile goale.

Capitolul IV întregește înțelesul **„Împărăției lui Dumnezeu”** dezbătut în paginile anterioare. **„Împărăția lui Dumnezeu”** poate începe pe pământ, este drumul unei vieți înalte, singurul drum care arată bogăția și măreția creștinului și a creștinismului. A fi om și creștin înseamnă a fi în relație cu Dumnezeu, relație concretizată în rugăciune. Văzută astfel, **„Predica de pe Munte”** este și o învățătură despre rugăciune. Rugăciunea nu trebuie să fie un spectacol în fața oamenilor, ne amintește Papa, ea cere discreție,

pentru că Dumnezeu ne cunoaște și ne iubește personal. Nu se exclude însă rugăciunea comunitară, dar oricare ar fi ea, rugăciunea întotdeauna trebuie să fie profundă, niciodată formală. Dacă Dumnezeu este în gândul nostru, în felul nostru de a fi, dacă suntem capabili să suportăm suferințele, să-i înțelegem pe semenii noștri, putem vorbi de o rugăciune continuă. Dumnezeu însuși ne-a învățat să ne rugăm, cuvintele rugăciunii **„Tatăl nostru”** de la El ne vin și poartă în ele orientările fundamentale ale existenței noastre. În interpretarea rugăciunii **„Tatăl nostru”**, rugăciune a Trinității, căci ne rugăm la Tatăl, cu Isus și prin Spiritul Sfânt, Sfântul Părinte se oprește asupra celor trei invocații inițiale care scot în lumină primatul lui Dumnezeu și analizează cererile care le urmează.

Cei care au predicat mesajul lui Cristos, Vestea cea Bună, au fost cu El și au fost trimiși în lume de El, sunt cei 12 Apostoli, ei personifică Biserica.

Atunci și acum, trebuia cunoscut unicul Dumnezeu, singurul Domn Isus Cristos, înlăturată „cantitate de dumnezei”, spune Papa, referindu-se la contemporaneitate. Astăzi numai credința poate elimina climatul viciat care amenință umanitatea în demnitatea sa.

Capitolul al VII-lea **„Mesajul parabolilor”** e incitant, efortul pentru a le înțelege traversează istoria

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

Bisericii. Ele cuprind misterul divin al lui Isus, El fiind nu numai Semănătorul, dar și sămânța care cade în pământ pentru a muri și a renaște. Parabolele lasă transparența luminii divine peste lucrurile acestei lumi și peste realitatea vieții noastre cotidiene. Papa comentează pe larg trei parabole: „**Parabola bunului Samaritean**”, „**Parabola fiului risipitor**” și „**Parabola bogatului și a săracului Lazăr**”.

„**Marile imagini ale Evangheliei lui Ioan**”. Ioan, unul dintre discipolii apropiați ai lui Isus, martor ocular al faptelor prezentate, dar mai ales martor al credinței pe care o vrea întărită, dovedește calități literare în scrisul său. În câteva secvențe autorul analizează semnificațiile simbolice ale unor elemente fundamentale pentru viață: apa, vinul și uleiul, care devin și elemente esențiale în Sacramentele Bisericii, ca să dezvolte apoi Sacramentul Euharistiei ca „**o mare și permanentă întâlnire a omului cu Dumnezeu**” prin care Domnul ne însoțește pe drumul perfecțiunii spirituale. Bogată în sensuri este „**Parabola viței de vie**”, viță în care Fiul se identifică. Cu imaginea Păstorului cel Bun care își cunoaște oile și ele îl cunosc, a Păstorului care ne ajută să traversăm spini și deșertul vieții și își dă viața pentru noi, se încheie capitolul.

În capitolul următor Isus își anunță Patimile și Învierea, divinitatea lui Isus și Crucea sunt inseparabile. Petru îl recunoaște pe Cristos Fiul

al lui Dumnezeu, îl recunoaște pe Domnul și Acesta îi încredințează puterea de a lega și dezlega, îi dă cheile Împărăției și declară ceea ce am primit și credem: „**Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica mea**”. Acum se formează noua familie a lui Isus, comunitatea care va fi viitoarea Biserică. Schimbarea la Față a lui Isus, aflat în rugăciune, lumina lui Dumnezeu care-l învăluie face să fie Lumină a Luminii. Prin Patimile Sale, noi am pierdut păcatul și, prin Botez, înveșmântați în Isus, noi înșine am devenit lumină.

În ultimul capitol Isus se definește pe sine: „**Eu sunt**”, „**Eu sunt Pâinea și Vinul**”, „**Lumina lumii**”, „**Bunul Păstor**”, „**Învierea și Viața**”, „**Calea, Adevărul și Viața**”, Dumnezeu venit în lume pentru ca noi oamenii să avem viață.

Sunt mai multe modalități de a prezenta opera „**Isus din Nazaret**”, operă densă, cu o impunătoare coeziune de fond, a Papei Benedict al XVI-lea. Am ales forma cea mai simplă, cea mai accesibilă cititorului, oprindu-mă doar la anumite momente ale vieții lui Isus, cu deschidere mai largă, ca în acest An al Credinței să trecem prin **Porta Fidei** știind și mărturisind mai convingător cine este cel care ne călăuzește și ne ocrotește viețile, **Isus, Domnul nostru, Fiul lui Dumnezeu**.

Otilia BĂLAȘ

PAGES BILINGUES

Association des Amis de l'Église Gréco-Catholique de Roumanie, Blaj

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Interventions pour la restitution des églises

On ne peut allier en Roumanie sans entendre parler de la spoliation dont a été victime l'Église gréco-catholique et la constater de ses propres yeux. Des notre premier voyage, nous avons été témoins du problème le plus aigu : la restitution des églises.

Suivant la recommandation de Mgr. Defois, Jacques Chevalier s'est employé sans relâche à rassembler des témoignages et des comtes-rendus de jugements indiscutables. Des 1993, il qu'il actualise à plusieurs reprises et transmis aux autorités compétentes du Vatican, de l'Union Européenne, de la Commission des droits de l'homme, du gouvernement français... La dernière mise à jour est intitulée: „DIX ANS APRES LA MORT DE CEAUSESCU” et montre bien que les problèmes ne sont pas pour autant terminés.

La rencontre œcuménique de Freising en 1990 avait été une épine dans le cœur de nos frères. Celle de Balamand en juin 1993, dont les évêques gréco-catholiques ont rejeté le texte final, en fut une autre. À ces rencontres, les Catholiques étaient entièrement, ou presque, représentés par des évêques de rite latin qui ne connaissaient pas la situation Orientale.

Mgr. Mesian, évêque de Lugoj, qui fut le représentant officiel aux différentes rencontres vient d'être remplacé, sept. 2006, par Mgr. Crihălmeanu; mais pour l'instant le cri de nos frères gréco-catholiques reste le même, dans un désert: „**Rendez-nous nos églises!**”

Malgré tout, soyons modestes, de nombreux chrétiens de France ignorent encore tout de l'Église gréco-catholique et de l'Uniatisme mais un peu qu'autrefois.

(à suivre)

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Intervenții pentru restituirea bisericilor

Nu se poate merge în România fără să auzi vorbindu-se despre răpirea bisericilor căreia i-a fost victimă Biserica Greco-Catolică și să nu constată adevărul cu proprii ochi. De la primul nostru voiaj, am fost martorii celei mai grave probleme a greco-catolicilor: restituirea bisericilor.

Urmând recomandarea Mgr. Defois, Jacques Chevalier a adunat, fără răgaz, mărturii, indiscutabil adevărate, prezentate și în dările de seamă. Din 1993, el le-a actualizat de mai multe ori și le-a trimis autorităților competente, la Vatican, la Uniunea Europeană, la Comisia drepturilor omului, guvernului francez. Ultimul memoriu l-a intitulat: „ZECE ANI DE LA MOARTEA LUI CEAUȘESCU”, arătând că problemele nu sunt deloc terminate.

Întâlnirea ecumenică de la Freising din 1990 a adus un spin în inima fraților noștri. Cea de la Balamand, din iunie 1993, a cărei texte episcopii greco-catolici le-au aruncat în final, a fost un alt spin. La aceste întâlniri, catolicii erau în întregime, sau aproape, reprezentați de episcopi de rit latin care nu cunoșteau situația Bisericilor Orientale.

Mgr. Mesian, Episcopul de Lugoj, a fost reprezentantul oficial la diferite întâlniri, înlocuit apoi, din septembrie 2006, de Mgr. Crihălmeanu; dar pentru un moment, strigătul fraților noștri greco-catolici a rămas zadarnic: **„Înapoiati-ne bisericile noastre!”**

Cu toate acestea, suntem modești, numeroși creștini din Franța ignoră încă Biserica Greco-Catolică și Unirea cu Roma dar mai puțin ca altădată.

(va urma)

Nașterea lui Isus - Crăciunul

De Crăciun, mai mult ca oricând, simțim că e de datoria noastră, a preoților și a credincioșilor, de a vesti bucuria unui Dumnezeu-cu-noi. Ioan, ni l-a arătat pe Isus în modul său sobru și auster, Maria ni-l prezintă cu gingășia ei de mamă.

Crăciunul e Isus, Dumnezeu întrupat, nu o fabulă frumoasă de povestit copiilor pentru a-i face să stea cuminți ori un exemplu vag de bunăătate pentru adulți; nu e un mit, unul dintre atâtea altele în care un

dumnezeu neavând nimic mai bun de făcut, face o plimbare pe pământ și astfel se explică nașterea unui popor sau numele unui oraș. Isus e concret.

Evangelistul Luca își dă tot interesul pentru a ne spune aproape totul despre timpul în care s-a născut. „Împărat era Cezar August... Quirinius, guvernator al Siriei... Irod”. Isus cu adevărat s-a născut. Spunea un istoric că sunt chiar mai multe dovezi reale despre nașterea concretă a lui Isus decât despre cea a lui Napoleon.

Și-atunci să fim atenți la mistificările Crăciunului pătruns de agitație și de folclor.

Atenție la Crăciunul sufocat de consumism, grosolan, superficial, gastronomic, dispersat, repetiția generală pentru revelionul de la sfârșitul anului. Atenție la Crăciunul sentimentelor simpliste, condimentate de gesturi copilărești, de sentimente seci de toleranță și de altruism. Atenție la mistificarea Crăciunului dedicat vacanțelor de iarnă și zăpezii ori căutării locurilor exotice, acum

(continuare în pag. 13)

tare în vogă. Atenție la mistificarea Crăciunului redus la ascultarea colindelor și la o anumită religiozitate tradițională și formală care impune ascultarea .

Liturghiei în ziua de Crăciun ori donarea unor lucruri materiale săracilor.

Crăciunul este darul lui Isus, Fiul lui Dumnezeu. Crăciunul este istoria uimitoare a unui Dumnezeu care se face om, a unui Dumnezeu plin de iubire care, neținând seamă de atâția „nu” cu care oamenii l-au întâmpinat, decide să ne vorbească cu limbajul pe care noi îl puteam înțelege: a deveni una cu noi pentru a ne dărui viața sa, pentru ca noi să simțim milostivirea sa.

Încercările, bolile, singurătatea, deziluziile se abat asupra noastră și tot ceea ce este pozitiv în viața noastră pare că dintr-odată dispare, speranțele își pierd lucirea, o stare de pesimism ne însoțește. Cel mai mare dezamăgit ar trebui să fie chiar Dumnezeu: după 2000 de ani de creștinism, vedem încă războaie, diviziuni, violențe înfăptuite chiar de cei ce poartă numele Fiului său, de creștinii, care adesea nu sunt mai buni decât ceilalți.

Și totuși Dumnezeu, reînnoind și în acest an Nașterea Fiului său strigă către omenire și către fiecare dintre noi în parte: „**Am încă încredere în tine! Am încredere în tine, pentru că în inima ta porți semnele prezenței mele,** dorința pentru ceea ce este frumos, drept, adevărat, infinit. Am

încredere în tine pentru că ești fratele Fiului meu Isus, valorezi sângele său vărsat pentru tine. Am încredere în tine, pentru că ești capabil de uimire, de rugăciune, de iertare, de gesturi de caritate și de solidaritate. **Am atâta încredere în tine încât îți cer tocmai ție, așa cum i-am cerut Mariei, de a-l aduce în lume pe Fiul meu Isus”**.

Și ce-am putea noi răspunde? Întâi de toate să ne minunăm de această iubire imensă pe care Dumnezeu o are pentru noi, **să trecem de la această uimire la mulțumire, la iubire,** să ne simțim investiți de această responsabilitate, să lăsăm să izvorască din noi binele, să privim la Isus pentru a ne „îmbrăca cu El”, pentru a ne deschide ca și el inima spre toți oamenii. Dacă Isus vine să ne caute și noi trebuie să-l căutăm.

Isus se naște într-o peșteră sărăcăcioasă. Căutarea noastră deci trebuie să pornească de la lucrurile simple, nu din marele castele ale intelectualismului și ale consumismului, dar din cea simplitate profundă care se află în interiorul inimilor noastre.

Isus se naște copil, mic. E inutil să-l căutăm în palatele puterii sau să așteptăm de la El, după logica celor puternici, miracole, intervenții, recomandări. Un copil surâde, plânge, îi este foame, îi este frig... dar prezența sa umple inima celor din jur.

Isus se naște sărac. Dar nu
(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

ajunge: El se identifică cu săracii, cu ultimii, cu cei mici, cu cei părăsiți. Dacă vrem deci să-l întâlnim pe Cristos, să ne amintim de el ori de câte ori întâlnim un sărac.

A sărbători Crăciunul să fie atunci pentru fiecare dintre noi, tocmai a-l sărbători pe Isus și în El să ne amintim că suntem fii ai lui Dumnezeu, frați plini de slăbiciuni, suferinzi, păcătoși dar iubiți, nu singuri. Crăciunul să însemne a redescoperi acea demnitate a omului care trece dincolo de anii puțini sau mulți și de greutatea vieții.

Se obișnuiește ca de sărbători să ne adresăm urări unii altora. Eu vă fac vouă și totodată mie această urare: „**Ca tu să-l poți întâlni pe Cristos**”. Dacă îl vei avea vei continua să suferi, dar în mod diferit. Vei căuta pacea nu doar pentru tine dar în respectul față de alții, vei striga împotriva nedreptăților, dar nu vei deveni nedrept la rândul tău, te vei bucura de viață, dar nu o vei risipi în bucuriile trecătoare care lasă amărăciune în suflet, îți vei pune speranțele în valori care nu dezamăgesc, vei învăța că drumul iertării este mai dulce decât cel al trădării, vei deschide ochii și te vei vedea distrus de durerea aproapelui, dar vei învăța să-i vezi pe frați, vei trăi o luptă zilnică ca între pești răpitori și poate vei și pieri, dar vei ști că și moartea înseamnă viață.

Pr. Mihai VĂTĂMĂNELU OFMConv.

Colindătorii

George Coșbuc

Cad fulgii mari încet zburând,
Și-n casă arde focul,
Iar noi pe lângă mama stând
De mult uitarăm jocul.
De mult și patul ne-aștepta,
Dar cine să se culce,
Rugată, mama repeta
Cu glasul rar și dulce.

Cum stă pe paie-n frig Cristos
În ieslea cea săracă,
Și boul cum sufla milos
Căldură ca să-i facă,
Drăguț un miel cum i-au adus
Păstorii de la stână
Și îngeri albi cântau de sus
Cu flori de măr în mână.

Și-auzi! Răsar cântări acum,
Frânturi dintr-o colindă,
Și vin mereu, s-opresc în drum,
S-aud acum în tindă—
Noi stăm cu ochii pironiți
Și fără de suflare;
Sunt îngerii din Cer veniți
Cu Ler, oi Domnul mare!

Ei cântă-nălțător și rar
Cântări de biruință,
Apoi se-ntorc și plâng amar
De-a ludei necredință,
De spini, de-ostași, și c-a murit...
Și El e-acum în Cer suit
Și judecă pământul.
Și până nu tăceau la prag,
Noi nu vorbeam nici unul—
Sărac ne-a fost, dar cald și drag
În casă-ne Crăciunul.
Și când târziu ne biruia
Pe vatra veche somnul,
Prin vis vedeam tot flori de măr
Și-n fașe mic pe Domnul.

Nașterea Mântuitorului în pictură

Data nașterii Mântuitorului este incertă. Chiar anul nașterii (începutul ”erei noastre”) este pus sub semnul întrebării. Când a început sărbătorirea Nașterii Mântuitorului, diverse date au fost propuse și folosite. Fără a relua firul discuțiilor, consemnăm că data de 25 decembrie, ca dată oficială a Sărbătorii, a fost fixată de Papa Liberius în anul 354 pentru a înlocui sărbătoarea **Saturnaliilor romane**, sărbătoarea soarelui învingător (*sol invictus*) care coincidea cu solstițiul de iarnă. Faptul că *Isus este Lumina lumii* justifică alegerea Papei Liberius. Creștinii au adoptat obiceiul *de a sărbători Nașterea Mântuitorului printr-o slujbă oficiată în seara zilei de 24 decembrie*. Odiuioară, această liturghie era urmată de o liturghie de dimineață, *Liturghia Aurorii*, și de *liturghia Zilei*. Așa povestește Alphonse Daudet, ceea ce înseamnă că obiceiul s-a păstrat mult timp. În Evul Mediu, de Sărbătoarea Nașterii Mântuitorului au apărut aranjamentele cu ieslea (*La crèche*) în care s-a născut Isus și animalele care erau acolo în Seara Minunată (un bou și un măgăruș), precum și personajele umane: păstorii, țărani din jur și cei trei regi-magi. Pentru limbile romanice europene numele sărbătorii derivă de la latinescul *natalis dies*, fiind *Nativité* în franceză, *Navidad* în spaniolă, *Natale* în italiană. Pentru

limba română, origina cuvântului Crăciun conform DEX ar fi justificată astfel: ”fonetismul indică un etimon latin care trebuie să fie *creationem*, cu *sensul de copil*, Pruncul Isus.” Să nu vă închipuiți însă că această ”punere la punct” nu este contestată! În limba germană *Weihnacht* poate proveni de la *noapte sfântă*, iar în limba engleză *Christmas* provine de la liturghia *mass* celebrată în cinstea Nașterii Mântuitorului. Cred că este cazul să mă opresc deoarece subiectul nu este semantica numelui Sărbătorii.

Tema Nașterii Mântuitorului este foarte frecventă în iconografia medievală și în perioada Renașterii din cauza legăturii Nașterii cu liturghia creștină. Un motiv tot atât de valabil ar fi și acela că această alegere a temei permite preamărirea Fecioarei la fel ca preamărirea Fiului născut de Ea. Evul Mediu se remarcă prin ridicarea Fecioarei pe cele mai înalte trepte ale venerației: i se consacră numeroase catedrale, statuia fecioarei cu Pruncul Isus se află aproape în orice biserică, Bernard de Clairvaux prelucrează Cântarea Cântărilor în litanie în cinstea Fecioarei etc.

În iconografia Nașterii Mântuitorului putem distinge cu aproximație trei structuri:

Isus, Maria, Sfântul Iosif, îngeri, bou și măgărușul, Isus, Maria, Sfântul

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

Iosif, mai mult sau mai puțin vizibile animalele, dar prezenți păstorii și oamenii din jur anunțați de îngeri că s-a născut Mesia,

Familia Sfântă, păstorii, mulțimi de oameni și cei Trei Regi-Magi.

Din prima categorie iconografică am ales tabloul lui Luca Giordano care se află la *Musées royaux des Beaux-Arts de Belgique*. Este o pictură barocă ce reușește să impresioneze prin participarea fiecărui personaj la miracolul Nașterii. Îngerii care vestesc **Nașterea lui Isus** ocupă mai mult de o treime din suprafața pânzei, ei pătrund vijelios în câmpul vizual, sunt mesagerii Tatălui pentru a vesti Întruparea Cuvântului. Fecioara protectoare acoperă cu mâinile Pruncul așezat pe paiele staulului, iar animalele participă mute, dar interesate, la protejarea nou-născutului. Iosif este în planul secund, privește blând Fecioara și Pruncul, poate puțin mirat de cele ce se petrec în jurul lui. Momentul ales de pictor are o intimitate aparte, ființele umane prezente fiind doar cele trei personaje ale Sfintei Familii. Este momentul în care singurătatea lui Iosif și a Mariei, grija lor, este inundată de lumină și veselie, dovedindu-Le că în fond nu au fost niciodată singuri, așa cum nici noi, martorii momentului acela, nu suntem singuri. Să ne bucurăm deci!

Se spune că în fragedă tinerețe, Luca Giordano a fost ucenicul pictorului spaniol José de Ribera care lucra pentru viceregele de Napoli, orașul de naștere

**Nașterea lui Isus, ulei pe pânză,
Luca Giordano (1634 – 1705)**

al viitorului pictor. Influența lui Ribera va fi vizibilă în operele sale o lungă perioadă de timp, chiar după ce în timpul sejurului de la Roma și Veneția artistul va cunoaște operele marilor pictori Michelangelo, Rafael, Caravaggio și alții. Sursa de lumină din tablou care pune în evidență personajele scenei este situată în dreapta sus, de acolo de unde vin îngerii, iar razele ei sunt direcționate spre Fecioară, Prunc și Iosif. În colțul din stânga, jos, se vede pălăria lui Iosif și toiagul drumețului, așa cum spune și colinda noastră: *Că la Vișlaim, Maria, / Săvârșind călătoria / Într-un mic sălaș / Lângă-acel oraș / L-a născut pe Mesia.*

Al doilea tablou selectat pentru ilustrarea Nașterii Mântuitorului este **Adorația păstorilor** pictat de Correggio între anii 1528 – 1530. Correggio este pseudonimul pictorului italian Antonio Allegri care s-a născut în orașelul Correggio din provincia Reggio Emilia. Tabloul a fost comandat la 24 octombrie 1522 de către Alberto Pratonieri pentru capela familiei închinată Nașterii

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

Domnului din bazilica San Prospero din orașul Reggio Emilia. Finalizarea picturii a fost făcută la terminarea lucrărilor, când a fost inaugurată capela, deoarece pictura era tablou de altar de dimensiuni mari (256 x 188cm). Aici lumina iradiază de la Pruncul Isus, punând în valoare personajele, norii și vârtejul de îngeri. Femeia din grupul celor veniți să-L vadă pe noul născut, anunțat de îngeri, este surprinsă de lumina iradiată de Prunc și se ferește cu mâna stângă ridicată. Este încântată, curioasă și privește cu drag Fecioara care-l ține-n brațe pe Isus cu o mare gingășie și dragoste. Și fețele celor doi păstori aflați în dialog exprimă încântare și mirare.

Adorația păstorilor, tablou de altar, ulei pe lemn, Correggio, 1528-1530

Este unul dintre cele mai reușite tablouri ale lui Correggio, cel mai imitat. A rămas un secol în locul său din capelă și a fost admirat de Vasari. În 1640 a fost cumpărat de Francesco I de Este și păstrat în colecțiile ducale de la Modena. Tabloul a făcut parte din lotul de o sută de opere de artă vândute în 1740 de către Francesco III de Modena prințului elector de Saxonia, August III. De atunci tabloul este conservat la Dresda în Gemäldegalerie Alte Meister.

Al treilea tablou asupra căruia vă propun să întârziem puțin este *Adorația Regilor-Magi* pictat de Domenico Ghirlandaio în jurul anului 1487. Este o pictură de mari dimensiuni (285cm x 243cm), pictată în tempera pe lemn pentru altarul bisericii din Spitalul Inocenților. Acesta era un așezământ florentin pentru copiii abandonți, care aici erau primiți, îngrijiți și instruiți. Fetelor ajunse la vârsta măritșului, cam 15 ani pentru vremea aceea, li se dădea o zestre pentru a se putea căsători. Spitalul în sine este o capodoperă arhitecturală în stil Renaissance, executat sub conducerea arhitectului Filippo Brunelleschi, care a luat sub protecția sa așezământul în 1419, la comanda breslei mătăsarilor. Inscripția (în latină) de pe frontispiciu este luată din Psalmul 26 care spune: *”Tatăl nostru și mama noastră ne-au abandonat, însă Domnul ne-a primit”*. Spitalul a funcționat până în 1875, când a fost transformat într-un

(continuare în pag. 18)

(urmare din pag. 17)

muzeu al artei Renașterii.

După spusele lui Vasari, *Domenico Bigordi*, zis *Domenico Ghirlandaio* își datorează supranumele meseriei tatălui său, un meșter aurar

Adorația Regilor-Magi, tempera pe lemn, Domenico Ghirlandaio, 1488

foarte priceput, care executa cu măiestrie *ghirlande* pentru coafura fetelor florentine.

A fost un experimentator îndrăzneț, a asimilat curente picturii florentine și și-a construit stilul propriu. Capodoperele din tinerețe sunt frescele, în care a dovedit că stăpânește arta de a povesti în imagini. Construcția operelor este alertă, minuțios gândită, iar personajele sunt caracterizate cu mult talent. Picturile sale de altar sunt luminoase și compacte, cu detalii care dovedesc o analiză profundă. Compoziția se concentrează în jurul personajelor principale, în aranjamente

din ce în ce mai complexe. Pictura de altar, *Adorația Regilor-Magi de la Spitalul Inocenților* (Spedale degli Innocenti) are în centru Sfânta familie și cele două animale, boul și măgărușul. Regii-Magi se sflă în dreapta și sunt într-o poziție de adorație profundă în fața Pruncului pe care Maria îl ține pe genunchi. Regii-Magi nu sunt de etnii diferite așa cum alte picturi o subliniază fie prin culoarea pielii fie prin îmbrăcăminte. Ei au doar vârste puțin diferite și mantii somptuoase de culori diferite. Doi îngeri mici stau îngenunchiați alături de ei. Deasupra Sfintei Familii se află o construcție asemănătoare unui acoperiș pe care un grup de îngeri cântă un imn de slavă, a cărui muzică și text sunt înscrise pe o eșarfă pe care o țin desfășurată spre privitor. Mi se pare că este bine să ne amintim că portativul cu patru linii și notele sub formă de romb este o invenție italiană, a călugărului benedictin Guido d'Arezzo (995 – 1050). Peisajul din spatele grupului de persoane dă profunzime scenei. Această trecere în revistă a trei picturi având ca subiect Nașterea Mântuitorului vrea să vă sensibilizeze acum în preajma Sărbătorii. Artiștii care au exprimat încântarea și bucuria aceluia moment au pus în compozițiile lor și suflet și credința profundă în Mântuirea care ne-a fost oferită de Tatăl Ceresc prin Întruparea Fiului Său. Despre șansa Mântuirii este vorba! Dacă avem măcar o fărâmă de credință, nu trebuie să ratăm această șansă. Trebuie să ne bucurăm și să-l preamărim pe Isus Mântuitorul nostru...

Ioan Soran

Meditații numai bune ... de împodobit bradul

„Crăciun cu Phil Bosmans” este o cârtică cu „texte pentru toate zilele din Advent (Postul Crăciunului) și din săptămâna Crăciunului”, așa cum aflăm de pe coperta frumos ilustrată. Deschizând această modestă cârtică a preotului - călugăr, belgianul Phil Bosmans, vom găsi o adevărată comoară ordonată în patru sipete, unul pentru fiecare din cele patru săptămâni de Advent. Toate zilele săptămânii strălucesc de nestematele gândului iluminat al unui autor care a trăit pe viu darul lui Dumnezeu, dăruind la rândul-i înțelepciune, muncă dedicată, sacrificiu...

Fiecare sipet își etalează comoara printr-o metaforă a Crăciunului: „*Crăciunul: intrarea în visul lui Dumnezeu despre Raiul pe Pământ*” I; „*Crăciunul: pătrunderea luminii și a iubirii pe planeta noastră rece*” II; „*Crăciunul: renunțarea la orice violență și scrierea Păcii peste Pământ*” III; „*Crăciunul: hai să aprindem lămpile noastre de la Steaua din Betleem*” IV; „*Crăciunul: Iubirea capătă mâini și picioare și căldura unei inimi omenești*” - săptămâna Crăciunului.

Deschizându-le, găsim, începând cu ziua de duminică, definiții ale Crăciunului, constatări, pilde, atenționări și, la sfârșitul „zilei” o mică concluzie. Totul spre edificarea noastră, a celor de azi, a situațiilor de

viață pe care le trăim, felul în care le putem întâmpina, reacții generale, reacții particulare...

Phil Bosmans ne explică ceea ce noi știm în adâncul inimii și a minții noastre, dar el ne arată calea prin care a reușit „ieșirea la lumină”: „*Fi spun în fiecare zi lui Dumnezeu: Ești minunat! Cu cât o spun mai mult, cu atât mai mult mă lasă să văd minuni ale iubirii Sale*”. Ca un bun Părinte, ne amintește: „*Iubirea găsește mii de căi spre inima semenului, căi pe care tu spui fără cuvinte: Mi-ești drag!*”

În fiecare zi din Advent el ne învață ceva, atât de simplu, atât de profund. Ne învață cum să venim în întâmpinarea celor din familie, a prietenilor, cunoscuților și necunoscuților - făcându-i să se simtă iubiți, apreciați, doriți, bine veniți în casa și inima noastră. El ne mărturisește sincer: „*Dorința mea cea adâncă este să-i fac fericiți pe oameni*”.

Vă sfătuiesc și eu, dragi cititori, să o deschideți, să aflați bogăția din aceste cuvinte. Autorul ne spune: „*Un cuvânt poate să fie ca o naștere, ca o stea care cade de pe cer, ca o bucată de pâine pentru un nou început. Fă ca iubirea să fie ca soarele de Crăciun, suficient de puternică pentru a lumina și întreg noul an*”.

Maria-Mirela Filimon

DE SĂRBĂTOARILE CRĂCIUNULUI ȘI DE ANUL NOU DORIM
PSS VIRGIL BERCEA, PREOȚILOR, ORDINELOR
CĂLUGĂREȘTI,
PROFESORILOR, COLABORATORILOR ȘI CITITORILOR

SĂRBĂTORI BINECUVÂNTATE
ȘI
LA MULȚI ANI!

Colectivul redacțional:

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)